

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Środowiska

KSI.410.002.02.2016
P/16/058

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 52 32, F +48 22 444 52 43
ksi@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/058 – Zapobieganie bezdomności zwierząt
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska
Kontrolerzy	Halina Błaszczuk, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 96902 z dnia 01.03.2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) Katarzyna Papińska, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr 96897 z dnia 27.01.2016 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „PERRO” Marzena Golańska (zwane dalej „P.W. PERRO”), ul. Leśna 23, Zamienie, 05-300 Mińsk Mazowiecki
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marzena Golańska, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „PERRO” Marzena Golańska” (dowód: akta kontroli str. 5-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹ prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „PERRO” działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami bez posiadania stosownych zezwoleń oraz z uwagi na brak jakiegokolwiek ewidencji/rejestru odłowionych zwierząt i ich dalszych losów. Pozytywnie NIK ocenia natomiast przygotowanie Przedsiębiorstwa do świadczenia usług w omawianym zakresie i warunki jakie stworzono zwierzętom w miejscu ich przetrzymywania.

P.W. PERRO, w badanym okresie, tj. od 1 stycznia 2014 r. do 8 kwietnia 2016 r. świadczyło usługi w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie 54 gmin z tego na terenie 29 gmin, tj. 54%, bez posiadania stosownego zezwolenia wymaganego przepisem art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*². Ponadto, w 15 gminach wykonywano powyższe usługi, nie posiadając umów z tymi gminami na ich realizację.

Do końca 2015 r. w P.W. PERRO nie prowadzono ewidencji odłowionych zwierząt, przekazanych do schronisk lub adopcji, co uniemożliwiało ustalenie dalszego losu wyłapanych zwierząt i było niezgodne z postanowieniami zezwoleń na prowadzenie działalności i umów zawartych z gminami na świadczenie usług w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami.

Przedsiębiorstwo posiadało sprzęt i środki do humanitarnego wyłapywania zwierząt, środek transportu odpowiedni do przewozu zwierząt, zapewniało zwierzętom, w razie potrzeby, pomoc weterynaryjną, dysponowało dobrze wyposażonym miejscem do tymczasowego przetrzymywania wyłapanych zwierząt, gdzie zwierzętom zapewniano właściwe warunki i opiekę, przed przywiezieniem ich do schroniska.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz.U. z 2016 r., poz. 250 – zwana dalej „uocz”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Podstawy prawne prowadzenia działalności

Opis stanu faktycznego

P.W. PERRO jest przedsiębiorstwem prowadzącym działalność gospodarczą, której przedmiotem jest działalność usługowa pozostała, gdzie indziej niesklasyfikowana oraz działalność usługowa związana z chowem i hodowlą zwierząt, z wyłączeniem działalności weterynaryjnej. Firma działa od 2005 r.

(dowód: akta kontroli str.5-7, 10)

W latach 2014–2015 P.W. PERRO zawarło 85 umów na świadczenie usług w zakresie odławiania bezdomnych zwierząt na terenie 39 gmin/miast, w tym:

- 31 umów w 2014 r. (z 25 wójtami gmin i 6 burmistrzami miast),
- 30 umów w 2015 r. (z 25 wójtami gmin i 5 burmistrzami miast),
- 24 umowy w 2016 r. (z 18 wójtami gmin i 6 burmistrzami miast).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 i ust. 6 uocz na wykonywanie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami wymagane jest uzyskanie zezwolenia, w drodze decyzji, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce świadczenia usług.

P.W. PERRO przedstawiło zezwolenia, o którym mowa powyżej, wydane przez 25 organów gmin. Na terenie 18 gmin/miast³, spośród 39 z którymi podpisano umowy, Przedsiębiorstwo nie posiadało wymaganych zezwoleń na prowadzenie przedmiotowej działalności.

(dowód: akta kontroli str. 33-110, 112, 737-738)

Na podstawie art. 29 ust. 2 lit f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴, NIK wystąpiła do kilku wybranych losowo wójtów gmin (Grabów n/Pilicą, Klembów, Parysów, Stoczek) oraz Burmistrza Miasta Ryki o wyjaśnienie przyczyn zawarcia umów z P.W. PERRO, które nie posiadało stosownego zezwolenia wydanego w drodze decyzji. Z otrzymanych wyjaśnień wynikało, że:

- zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami nie zostało wydane, ponieważ Rady Gmin nie podjęły uchwały dotyczącej wymagań, jakie powinny spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o takie pozwolenia (Wójt Gminy Grabów, Wójt Gminy Klembów);
- podpisanie umowy bez wydania przedmiotowej decyzji było niedopatrzaniem; zgodnie z wiedzą w Urzędzie Gminy, Przedsiębiorstwo spełniało wymagania określone w uchwale Rady Gminy (Wójt Gminy Parysów);
- „...Przedsiębiorstwo PERRO przedstawiło najkorzystniejszą ofertę. Dlatego też z ww. przedsiębiorstwem została dwukrotnie podpisana umowa. Wybór przedsiębiorstwa był również zaakceptowany przez Powiatowego Lekarza w Węgrowie. Usługi na rzecz Gminy wykonywane były w sposób rzetelny i zgodny z umową. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe PERRO (...) nie wystąpiło do tut. Urzędu z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami.” – wyjaśnił Wójt Gminy Stoczek;

³ Głowaczów, Grabów n/Pilicą, Jedlińsk, Klembów, Miasto Łaskarzew, Magnuszew, Gmina Mińsk Mazowiecki, Parysów, Przytyk, Radzanów, Ryki, Stanisławów, Stara Błotnica, Stoczek, Stromiec, Wierzбно, Wilga, Żelechów.

⁴ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096.

- „...kontaktowaliśmy się z w/w przedsiębiorstwem, aby wystąpiło z wnioskiem o wydanie zezwolenia na świadczenie usług zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1399). Umowa miała charakter „rezerwowy” przez okres jej obowiązywania z terenu Gminy Ryki odłowiono 3 bezdomne psy.” – wyjaśnił Burmistrz Miasta Ryki.

(dowód: akta kontroli str. 762-778)

P.W. PERRO świadczyło również usługi z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, m.in. dotyczące odławiania psów, na terenach kolejnych 11 gmin⁵ bez zawartych umów na przedmiotowe usługi oraz bez wymaganego zezwolenia na prowadzenie działalności na terenie tych gmin.

Wójtowie gmin Ceglów i Sarnaki, zapytani w trybie art. 29 ust. 2 lit f ustawy o NIK, o realizowanie faktur wystawianych przez P.W. PERRO, za usługi dotyczące m.in. odławiania psów z terenu gminy, bez zawarcia umowy na te usługi oraz bez wydania zezwolenia na prowadzenie działalności przez ww. Przedsiębiorstwo w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, wyjaśnili, że:

- „...Odławianie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy odbywało się na podstawie doraźnych zleceń. W 2015 r. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe PERRO dokonało jednej usługi. Wybór firmy podyktowany był wcześniejszą współpracą (w załączeniu umowa z 2008 r.) oraz brakiem zastrzeżeń co do jakości świadczonych usług. Każdorazowo odławiane zwierzęta po odbyciu kwarantanny u odławiającego przekazywane były do Schroniska dla Zwierząt Jerzy Kubrak w Kolnie. W maju 2014 r. jeden z odłowionych psów został zwrócony osobom zainteresowanym jego adopcją, a przed jego wydaniem został oznakowany chipem....” – Wójt Gminy Ceglów;
- „...Interwencyjne zlecenie wyłapywania zwierząt odbyło się po dokonanych rozeznaniu rynku, wobec braku innych firm w/w usługi incydentalnie realizowała firma Przedsiębiorstwo Wielobranżowe PERRO. Należy pokreślić, iż z racji rolniczo-turystycznego terenu gminy od lat borykamy się z problemem podrzucanych zwierząt, a problem ten narasta z roku na rok.” – Wójt Gminy Sarnaki.

(dowód: akta kontroli str. 780-800, 812-825, 847-849)

Na terenach czterech gmin: Grębków, Kowala (po 31 marca 2015 r.), Latowicz i Wodynie, P.W. PERRO świadczyło usługi z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, m.in. dotyczące odławiania psów, bez zawarcia z tymi gminami umowy na przedmiotowe usługi, posiadało jednak stosowne zezwolenia wydane na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 i ust. 6 uocz.

Wójtowie Gmin: Wodynie i Latowicz, zapytani o realizowanie faktur wystawianych przez P.W. PERRO za usługi dotyczące m.in. odławiania psów z terenu gminy bez zawarcia umowy na te usługi wyjaśnili, że: odławianie bezdomnych zwierząt z terenu tych gmin zlecane było doraźnie. Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniami Gmina Latowicz nie ma podpisanej umowy z żadnym ze schronisk na świadczenie usług polegających na przechowywaniu bezdomnych zwierząt (żadne schronisko nie złożyło oferty), a nie mogła pozostać obojętna na zgłoszenia mieszkańców o porzuconych, błąkających się zwierzętach, często agresywnych.

(dowód: akta kontroli str. 584, 739-740, 801-811, 826-846, 847-849.)

⁵ Ceglów, Sarnaki, Wyśmierzyce, Jakubów, Stoczek, Zakrzew, Osieck, Otwock, Kłoczew, Promna, gmina Mińsk Mazowiecki.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następującą nieprawidłowość.

P.W. PERRO prowadziło działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie 29 gmin/miast (tj. 54% wszystkich gmin/miast objętych świadczeniem usług) bez stosownego zezwolenia, wymaganego przepisem art. 7 ust. 1 pkt 3 uocz, w tym na terenie 11 nie mając umowy z gminą na świadczenie usług.

Wyjaśniając przyczyny prowadzenia działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami bez zezwoleń, Pani Marzena Golańska stwierdziła, że P.W. PERRO nie posiadało zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie 18 gmin/miast ze względu „...na przeoczenie, a przy podpisywaniu umów organ nie domagał się i nie wskazywał potrzeby danej decyzji. Nadmieniam, że na terenie gmin: Głowaczów, Radzanów, Przytyk do dnia dzisiejszego nie prowadzono odławiania zwierząt.”

Pani Marzena Golańska wyjaśniła także, że przyczyną nieskładania wniosków o wydanie przedmiotowych zezwoleń było przeoczenie.

(dowód: akta kontroli str. 99 -112)

W odniesieniu do świadczenia usług doraźnych bez zawarcia umowy z gminą, Pani Marzena Golańska podała, że na terenie tych gmin/miast „...prowadzone były usługi bez podpisania umów, na interwencyjne, telefoniczne zlecenia. W gminie Promna faktura wystawiona była za przetrzymanie psa. O zezwolenia nie występowałismy ze względu na małą częstotliwość zleceń...”.

(dowód: akta kontroli str. 847-849)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja umów zawartych z gminami

Opis stanu
faktycznego

P.W. PERRO było stroną 85 umów zawartych z gminami/miastami na przeprowadzenie wyłapywania zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 96-98, 737-738)

Szczegółowa analiza wybranych losowo 18 (21,2%) umów wykazała, że zawierały one elementy wymagane § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt⁶, tzn. wskazano w umowach na konieczność zapewnienia, aby urządzenia i środki, przy pomocy których zwierzęta będą wyłapywane, nie stwarzały zagrożenia dla ich zdrowia i życia oraz zapewnienia w razie potrzeby pomocy lekarsko-weterynaryjnej (bez wskazania podmiotu). W umowach określono też środki transportu do przewozu zwierząt.

Umowy określały wysokość i sposób rozliczania wynagrodzenia wykonawcy, a także kary umowne w przypadku niewykonania w terminie zgłoszonej usługi. W umowach tych, z wyjątkiem dwóch zawartych z gminą Mińsk Mazowiecki i Sobienie Jeziory⁷, nie wskazano konkretnego schroniska, do którego mają być przewożone zwierzęta, jak też nie określono miejsca przetrzymywania zwierząt – pozostawiając to

⁶ Dz.U Nr 116, poz. 753.

⁷ Wskazano schronisko w Kolnie.

w kompetencji i odpowiedzialności wykonawcy umowy. W umowach nie było postanowień dotyczących sprawowania przez zleceniodawcę kontroli prawidłowości wykonywania umowy.

Wynagrodzenie netto, związane z wykonaniem zadań dotyczących ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, określone poszczególnymi umowami, było zróżnicowane i kształtowało się na następującym poziomie, np.:

- odłowienie i dostarczenie do schroniska jednego bezpańskiego psa od 1450 zł (np. Maciejowice) do 1900 zł (np. Garwolin) i 2000 zł (np. Grabów n/Pilicą);
- odłowienie i oddanie do adopcji bezpańskiego psa od 1300 zł (np. Kałuszyn) do 1400 zł (np. Maciejowice, Miasto Łaskarzew).

Pani Marzena Golańska oświadczyła, że różnice cen w poszczególnych gminach za te same usługi wynikają z negocjacji cen prowadzonych w urzędach.

(dowód: akta kontroli str. 126-128, 138-139, 150-151, 176-177, 180-184, 192-199, 392-399, 410-415, 441-452, 474-477, 499-511, 560-565, 581-585, 594-597, 598-603, 625-629, 644-647, 735)

P.W. PERRO posiadało urządzenia i środki do wylapywania zwierząt, wymienione w umowach zawieranych z gminami. Pan Arkadiusz Golański – pełnomocnik Pani Marzeny Golańskiej oświadczył, że na dzień 22.03.2016 r. posiadał: samochód dostawczy VW Transporter, transportery 6 szt., chwytaki 2 szt., smycze 5 szt., klatkę pułapkę, aplikator dmuchawkowy. Samochód jest oznakowany „Przewóz zwierząt”, wyposażony w miski na wodę, a przestrzeń towarowa jest wentylowana.

(dowód: akta kontroli str. 8, 683)

P.W. PERRO posiadało weterynaryjny numer identyfikacyjny nadany decyzją Nr 437/07 z dnia 6 września 2007 r. Powiatowego Lekarza Weterynarii (zwany „PLW”) w Mińsku Mazowieckim. PLW stwierdził spełnienie przez P.W. PERRO wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie przewozu zwierząt, w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej. W uzasadnieniu PLW m.in. podał, że kontrola przeprowadzona w dniu 5 września 2007 r. wykazała, że podmiot spełnia wymagania rozporządzenia Rady (WE) 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 1255/97⁸, niezbędne do uzyskania zezwolenia na przewóz zwierząt, jak również wymagania rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia działalności w zakresie zarobkowego przewozu zwierząt lub przewozu zwierząt wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej⁹.

P.W. PERRO posiadało zezwolenie dla przewoźnika TYP 1/TYP 1 z datą ważności 31 marca 2016 r., wydane przez PLW w Mińsku Mazowieckim na podstawie art. 10 ww. rozporządzenia Rady (WE). W dniu 31 marca 2016 r. złożono wniosek o wydanie nowego zezwolenia, co zostało potwierdzone pismem Inspekcji Weterynaryjnej z dnia 4 kwietnia 2016 r., zawiadamiającym o wszczęciu postępowania w sprawie wydania przedmiotowego zezwolenia.

⁸ Dz.Urz. UE L Nr 3 z dnia 5 stycznia 2005 r., str. 1.

⁹ Dz.U. Nr 100, poz.1012.

Pan Arkadiusz Golański, dokonujący wyłapywania i transportu zwierząt, posiadał ważną licencję wydaną dla kierowców i osób obsługujących, zgodnie z art. 17 ust. 2 ww. rozporządzenia Rady oraz zaświadczenie ukończenia kursu kwalifikacyjnego w zakresie „Transportu i Obsługi Zwierząt podczas Transportu”.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Mińsku Mazowieckim corocznie w badanym okresie, tj. w 2014, 2015 i 2016 r. kontrolował P.W. PERRO jako podmiot prowadzący działalność w zakresie zarobkowego przewozu zwierząt – w protokołach kontroli nie zostały sformułowane żadne zalecenia.

(dowód: akta kontroli str. 665-682)

W kontrolowanym okresie obowiązywała umowa na świadczenie usług weterynaryjnych zawarta w dniu 10 maja 2013 r. pomiędzy P.W. PERRO a Gabinetem Weterynaryjnym Citovet z siedzibą Mińsk Mazowiecki. Przedmiotem umowy jest wykonywanie całodobowych usług weterynaryjnych na rzecz bezdomnych zwierząt, w tym także rannych w wypadkach komunikacyjnych.

Zgodnie z informacją, uzyskaną w GW Citovet, w trybie art. 29 ust. 2 lit f ustawy o NIK, zakres współpracy z P.W. PERRO obejmował szczepienia psów przeciw wściekliźnie, chorobom zakaźnym, profilaktykę w zakresie zwalczania pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych oraz przypadki sporadyczne leczenia. Firma P.W. PERRO dokonuje też zakupów w Gabinetcie, m.in. karmy bytowej dla zwierząt. Obroty z firmą PERRO wynosiły w 2014 r. – 39.705,74 zł, w tym karma dla zwierząt 21.693,96 zł; w 2015 r. – 69.965,45 zł, w tym karma dla zwierząt 26.761,31 zł; na 29.03.2016 r. – 3.369,00 zł, w tym karma 0 zł.

Pani Marzena Golańska oświadczyła, że P.W. PERRO korzysta również z usług innych lekarzy weterynarii, tj. Amivetu – Gabinetu Weterynaryjnego z siedzibą w Mińsku Mazowieckim oraz z Gabinetu Weterynaryjnego z siedzibą w Warce. Współpraca prowadzona jest bez zawarcia umów, a uzależniona jest od wysokości cen za poszczególne usługi.

(dowód: akta kontroli str. 757-761)

W dniu 1 stycznia 2012 r. P.W. PERRO zawarło umowę na świadczenie usług ze Schroniskiem Dla Zwierząt z siedzibą w Kolnie. W umowie właściciel Schroniska zobowiązywał się do przyjmowania bezdomnych zwierząt (psów) od P.W. PERRO, po wcześniejszym zgłoszeniu telefonicznym. Umowa stanowiła, że za każdego psa dostarczonego do Schroniska i jego bezterminowe utrzymanie, P.W. PERRO zapłaci ustaloną kwotę umowną + 23%VAT. Umowa nie zawierała postanowień dotyczących m.in. działań na rzecz adopcji (mimo jej prowadzenia), obowiązkowej kastracji i sterylizacji zwierząt przekazywanych do Schroniska i nie regulowała odpłatności za te zabiegi. Umowę zawarto na czas określony do 31.12. 2015 r.

P.W. PERRO nie posiadało dokumentów potwierdzających przyjęcie zwierząt do Schroniska, ponieważ jak wyjaśniła Pani Marzena Golańska „...dokumenty takie dołączane są do faktury dla urzędu. P.W. nie jest w stanie policzyć ilości zwierząt przekazanych do schroniska. Zwierzęta dostarczane były również do schronisk, z którymi nie były podpisane umowy np. Schronisko w Celestynowie, Schronisko na Paluchu w Warszawie...”.

(dowód: akta kontroli str. 741-744)

Z informacji, uzyskanej w trybie art. 29 ust. 2 lit f ustawy o NIK, od właściciela Schroniska Dla Zwierząt w Kolnie wynika m.in., że w 2014 r. Schronisko przyjęło od P.W. PERRO 129 sztuk bezdomnych psów, odłowionych z terenów gmin: Stara Błotnica (6 szt.), Sobienie – Jezioro (5 szt.), Karczew (10 szt.), Mińsk Mazowiecki (24 szt.), Garwolin (9 szt.), Stomiec (1 szt.), Ryki (4 szt.), Klembów (16 szt.), Wodynie

(16 szt.), Poświętne (3 szt.), Otwock (1 szt.), Jakubów (1 szt.), Dębe Wielkie (4 szt.), Ceglów (10 szt.), Żelechów (1 szt.), Zakrzew (3 szt.), Stoczek (1 szt.), Sarnaki (6 szt.), Wyśmierzyce (1 szt.), Helenów (1 szt.) i Jedlińsk (6 szt.). Schronisko wydało P.W. PERRO 80 potwierdzeń przekazania zwierzęcia, dotyczących ww. 129 sztuk zwierząt, pobrało od Przedsiębiorstwa opłaty za przyjęcie i utrzymanie zwierząt w wysokości – 157.008,50 zł. W 2015 r. Schronisko przyjęło od P.W. PERRO 82 sztuki bezdomnych psów, odłowionych z terenów gmin: Sobienie – Jeziory (11 szt.), Karczew (14 szt.), Mińsk Mazowiecki (28 szt.), Garwolin (9 szt.), Klembów (4 szt.), Wodynie (4 szt.), Stoczek (1 szt.), Jedlińsk (10 szt.), Grębków (1 szt.). Schronisko wydało P.W. PERRO 39 potwierdzeń przekazania zwierzęcia, które dotyczyły ww. 82 sztuk zwierząt, pobrało od Przedsiębiorstwa opłaty za przyjęcie i utrzymanie zwierząt w wysokości – 91.942,00 zł. Właściciel Schroniska Dla Zwierząt poinformował również, że Schronisko nie posiadało kopii wydanych potwierdzeń. Natomiast 6 stycznia 2016 r. Schronisko Dla Zwierząt przyjęło od P.W. PERRO 5 sztuk bezdomnych psów, które zostały dostarczone z terenu Gminy Sobienie – Jeziory, z którą w dniu 4 stycznia 2016 r. Schronisko zawarło umowę na przechowywanie bezdomnych zwierząt (psów) z terenu tej gminy. Schronisko nie pobierało opłat od P.W. PERRO w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 745-751)

P.W. PERRO, w dniu 6 stycznia 2016 r. zawarło umowę ze Schroniskiem Dla Bezdomnych Zwierząt „Sonieczkowo”, Żarnowo k/Augustowa, której przedmiotem była usługa „Przyjęcie zwierzęcia do schroniska dla bezdomnych zwierząt „Sonieczkowo”” na podstawie protokołu przekazania psów wyłapanych przez zamawiającego. Umowa m.in. zawierała zapisy dotyczące prowadzenia: ewidencji przyjmowanych i wydawanych psów; chipowania psów przyjmowanych do schroniska; prowadzenia akcji adopcyjnej psów oraz przekazywania ich nowym opiekunom; obowiązkowej kastracji i sterylizacji zwierząt przekazywanych do schroniska i regulowała odpłatności za te zabiegi. Umowę zawarto na czas określony do 31 grudnia 2017 r. z możliwością jej przedłużenia w formie aneksu. Do dnia zakończenia kontroli P.W. PERRO nie korzystało z usług ww. schroniska.

(dowód: akta kontroli str. 735, 752-754)

Ponadto, w dniu 1 stycznia 2009 r. Pan Arkadiusz Golański, reprezentujący P.W. PERRO, zawarł bezterminowo umowę z PPHU WIZAL dotyczącą unieszkodliwiania „odpadów” w zakładzie utylizacyjnym, tj. utylizację padłych zwierząt. P.W. PERRO zobowiązało się do zapłaty każdego miesiąca kwoty 100,00 zł netto (ryczałt) na rzecz WIZAL w zamian za gotowość odbioru odpadów raz w tygodniu.

(dowód: akta kontroli str. 755-756)

Adopcją zwierząt, odławianych przez P.W. PERRO, zajmowała się Fundacja dla Zmniejszenia Bezdomności Zwierząt „Adoptuj Psiaka”, na podstawie umowy zawartej w dniu 11 listopada 2013 r. przez oba wymienione podmioty.

Przedmiotem umowy jest współpraca mająca na celu opiekę i pomoc w znajdowaniu nowych domów dla zwierząt odłowionych przez P.W. PERRO. Według umowy, Przedsiębiorstwo pokrywa wszystkie koszty związane z opieką i szukaniem nowych właścicieli, tj. zabiegi weterynaryjne, karmę, transport. Fundacja „Adoptuj Psiaka”, zwana dalej „Fundacją” przyjmuje na swój stan zwierzęta odłowione przez PERRO, socjalizuje je i wydaje nowym właścicielom.

Prezes Fundacji Pan Arkadiusz Golański, w trybie art. 29 ust. 2 lit. f ustawy o NIK, poinformował m.in., że:

- nie jest w stanie podać liczby przyjętych zwierząt przez Fundację, gdyż Fundacja nie prowadzi ewidencji zwierząt przyjętych, tylko ewidencję adopcji:
 - w 2014 r. adoptowanych zostało 129 psów;
 - w 2015 r. adoptowanych zostało 229 psów;
 - w 2016 r. adoptowanych zostało 48 psów;
- Fundacja nie przekazuje zwierząt do schroniska;
- Fundacja nie usypia zwierząt;
- adopcje są bezpłatne;
- Fundacja w sposób ciągły prowadzi akcje adopcyjną w internecie;
- wolontariusze jak i inne osoby mają dostęp do Fundacji w godzinach pracy Fundacji lub po umówieniu w innych godzinach, dostęp nie jest w żaden sposób ograniczany;
- na dzień 5 kwietnia 2016 r. pod opieką fundacji znajdowało się 110 zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 721-732)

P.W. PERRO świadcząc gminom, począwszy od dnia 9 grudnia 2005 r., usługi z zakresu odławiania i opieki nad bezdomnymi i zagubionymi zwierzętami, nie prowadziło ewidencji zwierząt odłowionych, przekazanych do schronisk, a także do adopcji, aż do końca 2015 r. Natomiast w 10 spośród 25 zezwoleń na prowadzenie działalności, wydanych przez gminy na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 i ust. 6 uocz, zawarto obowiązek prowadzenia przez P.W. PERRO odpowiedniej dokumentacji (ewidencji, wykazów, rejestracji).

(dowód: akta kontroli str. 33-95, 101-109, 779)

Od początku 2016 r. P.W. PERRO wdraża ewidencję psów odłowionych, przy użyciu programu ANIMAL SHELTER MANAGER, w którym zapisywane są dane poszczególnych zwierząt. Na dzień 4 marca 2016 r. dokonanych było 88 wpisów.

(dowód: akta kontroli str. 664)

Z realizacji umów zawartych z Miastem Mińsk Mazowiecki, P.W. PERRO rozliczało się na podstawie wystawionych faktur oraz przekazywanych druków pn. *Informacja o dalszych losach zwierząt bezdomnych*, w których wskazywano miejsce odłowienia zwierzęcia oraz schronisko, do którego przekazano zwierzę lub informację o przekazaniu do adopcji lub eutanazji. Kopii ww. informacji P.W. PERRO nie posiadało.

W latach 2014–2016 (na dzień 21 marca) 39 gmin/miast wypłaciło P.W. PERRO z tytułu realizowanych umów, związanych z ochroną przed bezdomnymi zwierzętami, środki w wysokości 1.183.780,77 zł brutto, w tym: w 2014 r. – 603.623,12 zł, w 2015 r. – 536.307,04 zł, w 2016 r. (do 21 marca) – 43.850,61 zł.

(dowód: akta kontroli str. 737-738)

W badanym okresie w P.W. PERRO nie były przeprowadzane kontrole, z wyjątkiem kontroli weterynaryjnej (dot. transportu – przyp. NIK).

(dowód: akta kontroli str. 32)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieprowadzeniu do końca 2015 r. ewidencji zwierząt odłowionych i dalszych ich losów.

Działanie takie było niezgodne z warunkami, określonymi w 10 zezwoleniach dla P.W. PERRO na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 i ust. 6 uocz, w których wskazano na konieczność prowadzenia odpowiedniej dokumentacji (ewidencji, wykazów, rejestracji).

(dowód: akta kontroli str. 33-95, 101-109)

Pani Marzena Golańska w wyjaśnieniu podała, m.in. że „...W Przedsiębiorstwie Wielobranżowym PERRO począwszy od dnia 09.12.2005 r. nie prowadzono żadnej ewidencji zwierząt odłowionych. Firma rozliczała ilość odłowionych zwierząt poprzez ich wykazywanie na fakturach. Gminy rozliczały ilość sztuk odłowionych zwierząt poprzez działania, np.:

- żądanie zaświadczenia ze schroniska – zgodnie z umową,
- zrobienie zdjęcia odłowionemu zwierzęciu i wstawienie go na stronę internetową gminy,
- kontakt telefoniczny po wykonaniu usługi Firmy z gminą. (...)

Przedsiębiorstwo PERRO w 2016 r. zainstalowało program komputerowy do prowadzenia ewidencji zwierząt odławianych i adoptowanych. Na dzień prowadzenia kontroli trwa uzupełnianie danych.(...) Do 2016 r. myślałam, że rozliczanie zwierząt odłowionych jest wystarczające za pomocą faktur. W 2016 r. będąc w schronisku „Sonieczkowo” zostałam poinformowana przez jego właścicielkę o możliwości zainstalowania darmowego programu dot. ewidencji i jego walorach – postanowiłam z tego skorzystać.

Również nie była prowadzona ewidencja dla zwierząt oddawanych do adopcji - adoptowanych przez Fundację „Adoptuj Psiaka”. Myślałam, że podpisywane umowy o adopcję przez Fundację z nowymi właścicielami zwierząt (psów) są wystarczającymi dokumentami dla identyfikacji i rozliczenia zwierząt. Nie była prowadzona formalna weryfikacja dalszego losu adoptowanych zwierząt. Niemniej zapis w umowie adopcyjnej, cyt.:”...Pochwal się nowym przyjacielem, pokaż jak się kochacie, prześlij zdjęcie” i jego realizacja pozwala na określenie aktualnie potencjalnych warunków bytowania zwierzaka.

Wdrażana, począwszy od 2016 r. ewidencja odławianych zwierząt uwzględniać będzie również dane w zakresie prowadzenia adopcji.”

(dowód: akta kontroli str. 31-32, 779)

Ocena częściowa

NIK negatywnie ocenia brak ewidencji (w latach 2014–2015) odłowionych zwierząt i możliwości udokumentowania ich dalszych losów, natomiast pozytywnie ocenia właściwe przygotowanie P.W. PERRO do świadczenia usług w zakresie odławiania zwierząt.

3. Warunki bytowania zwierząt

Opis stanu faktycznego

Podczas przeprowadzonych oględzin (29 stycznia 2016 r.) w obecności biegłego w zakresie weterynarii, powołanego na podstawie art. 49 ust. 1 i 2 ustawy o NIK oraz osoby upoważnionej przez Panią Marzenę Golańską do udziału w oględzinach, ustalono, że w siedzibie P.W. PERRO nie ma miejsca, gdzie mogłyby być przetrzymywane wyłapywane zwierzęta, udzielona im pomoc. Nie było również służącego do przewozu zwierząt samochodu.

Zwierzęta odławiane przez P.W. PERRO, przetrzymywane były w miejscowości Małe Boże 7a, gmina Stromiec, oddalonej ok. 80 km od siedziby Przedsiębiorstwa.

W miejscu przetrzymywania zwierząt stwierdzono, że teren jest w całości oddzielony betonowym ogrodzeniem zabezpieczającym przed dostaniem się i wydostaniem zwierząt na zewnątrz. Położony jest na skraju miejscowości, z dala od jakichkolwiek zabudowań mieszkalnych czy gospodarczych.

Na terenie wybudowane są wiaty, posadowione na betonowym gładkim podłożu. Pod wiatami znajdują się wydzielone boksy o powierzchni ok. 4–5 m². W nowej części boksy są większe, mają betonowe ściany boczne z metalowych prętów oraz ogrodzenie z przodu i z tyłu. W starszej części boksy są odgródzone betonowymi ścianami z trzech stron i bramą z prętów z przodu.

W boksach znajdowały się budy drewniane, wyścielane słomą, dla 3–4 psów. W dwóch przypadkach psy były umieszczone w boksach pojedynczo – jak wyjaśniono w związku z agresywnym zachowaniem. Psy te nie miały budy lecz jedynie słomę jako legowisko. Podłogi w boksach były czyste i łatwe do mycia. W boksach znajdowały się miski z wodą. W nowo wybudowanej części przewidziane są poidła w każdym boksie. Przewidywana jest też dalsza rozbudowa miejsca przetrzymywania psów. W dniu oględzin, według udzielonej informacji przez osobę upoważnioną do udziału w oględzinach, przetrzymywano tam ok. 80 zwierząt.

Nie stwierdzono zwierząt w złej kondycji fizycznej. Nie wszystkie psy jednak opuszczały budy. Biegły w swojej opinii stwierdził, że „...*stan kliniczny i dobrostan większości utrzymanych w schronisku zwierząt należy uznać za zadowalający. Świadczy o tym prawidłowa kondycja fizyczna psów oraz sposób ich zachowania się. Psy w tym obiekcie mają zapewnioną opiekę lekarsko-weterynaryjną na odpowiednim poziomie...*”.

Ponadto, osoba upoważniona przez Panią Marzenę Golańską do udziału w oględzinach, poinformowała, że na spacer psy są wyprowadzane poza boksy przez wolontariuszy. Teren jest monitorowany dzięki zainstalowanej kamerze.

Obiekt ten nie jest zarejestrowany jako schronisko. Osoba biorąca udział w oględzinach wyjaśniła, że zostanie zarejestrowany po ukończeniu inwestycji. Pokazano miejsce, gdzie będzie mieścić się gabinet weterynaryjny.

(dowód: akta kontroli str. 10-30, 345)

Pani Marzena Golińska oświadczyła, że na dzień prowadzenia kontroli, tj. 5 marca 2016 r. w zakresie inwestycji schroniska zostały dokonane odbiory: „... *sanepidu, straży pożarnej i kominiarza. Wykonane są budynki z pomieszczeniami biurowymi, socjalnymi, weterynaryjnymi i gospodarczymi oraz pawilon kwarantanny i pawilon dla psów po kwarantannie. Przewidywany okres zakończenia inwestycji to koniec pierwszej połowy 2016 r.*”.

(dowód: akta kontroli str. 344)

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białobrzegach, po przeprowadzeniu kontroli sanitarnej, decyzją z dnia 7 marca 2016 r. nie zgłosił sprzeciwu wobec dopuszczenia do użytkowania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych wybudowanego obiektu: zespołu budynków pełniących funkcję schroniska dla psów na działce w miejscowości Małe Boże, gm. Stromiec. W uzasadnieniu szczegółowo przedstawił budowę i funkcje obiektów, w tym wydzielony wybieg dla psów, a także dla przechowywania karmy – typowe kontenery chłodnicze na podporach.

(dowód: akta kontroli str.687-691)

Ustalone
nieprawidłowości

W zakresie warunków zapewnionych zwierzętom nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w omawianym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰, wnosi o:

- 1) uzyskanie zezwoleń udzielanych, w drodze decyzji, przez wójtów i burmistrzów właściwych gmin i miast ze względu na miejsce świadczenia usług, na prowadzenie działalności w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt,
- 2) wyeliminowanie przypadków odławiania zwierząt bez posiadania umowy z gminą,
- 3) wdrażanie systemu rejestracji i opisu wyłapywanych zwierząt, przekazywanych do schronisk i adoptowanych, w sposób umożliwiający ich identyfikację oraz możliwość weryfikacji ich dalszego losu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska

Dyrektor
Anna Krzywicka

Kontroler:

Halina Błaszczuk
doradca techniczny

¹⁰ Dz.U. z 2015 r., poz.1096.